

MURAX00SGP9S

Muzeum T.G. Masaryka Rakovník, p. o.
Vysoká 95
269 01 Rakovník

Váš dopis zn./ze dne

Naše značka

Vyřizuje/linka

Rakovník

MURA/50573/2019

Bc. Barbora Knorová /201

23.10.2019

OSAK01/46486/2019

Z Á V A Z N Ě   S T A N O V I S K O

Městský úřad Rakovník, odbor školství, památkové péče, kultury, tělovýchovy a cestovního ruchu, jako orgán státní památkové péče, věcně a místně příslušný ve smyslu § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění (dále jen: „zákon o státní památkové péči“) k žádosti ze dne 25. 9. 2019, Muzea T. G. M. Rakovník p. o., se sídlem Vysoká 95, 269 01 Rakovník, IČO 360155, zastoupené Ing. Petrou Kopáčkovou, o vyjádření ve věci: „Rakovník – Vysoká brána č. p. 148, dílčí restaurování objektu, st. p. č. 170 k. ú. Rakovník“,

vydává ve smyslu ust. § 149 odst.1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, § 14 odst. 1 a 3 zákona o státní památkové péči v platném znění a § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči, toto závazné stanovisko:

z hlediska státní památkové péče

a) **je** dílčí restaurování objektu Vysoké brány č. p. 148, st. p. č. 170 k. ú. Rakovník, spočívající v sejmutí narušených omítek uvnitř věže v posledním patře, restaurování okenních špalet dvou oken, drobné restaurátorské opravy kamenných ostění vchodů na schodiště a restaurování omítek, restaurování kamene v prostorách WC pod schody v přízemí v interiéru brány dle restaurátorského návrhu ak. sochaře Jarmila Plachého, ze dne 18. 9. 2019 **přípustné**,

b) **jsou** další udržovací práce, spočívající v monitorování zavlhčení zdiva jižního a západního boku stavby, mykologickém rozboru, fungicidním ošetření, v exteriéru omytí kamenného ochozu, přespárování dlažby v ochozu, přespárování styčných spár zábradlí ochozu, oplechování olověným plechem mezi stěnou věže a dlažbou ochozu na jižní a západní straně věže **přípustné**,

vše při dodržení následujících podmínek:

před zahájením opravy svolá vlastník úvodní schůzku na místo samé, za účasti zástupce vlastníka, prováděcí firmy, Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze (dále jen: „NPÚ“) a orgánu státní památkové péče. V rámci této schůzky bude podrobně projednán postup prací. Vlastník bude, po dobu oprav, svolávat pravidelné kontrolní dny.

Uvedené práce proběhnou na objektu Vysoké brány v Rakovníku, č. p. 148, zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 19867/2-2706. Současně se nachází na území Městské památkové zóny Rakovník (dále jen: „MPZ“).

ODŮVODNĚNÍ

Městský úřad Rakovník, odbor školství, památkové péče, kultury, tělovýchovy a cestovního ruchu, obdržel dne 25. 9. 2019 žádost Muzea T. G. M. Rakovník p. o., se sídlem Vysoká 95, 269 01 Rakovník, IČO 360155, zastoupené Ing. Petrou Kopáčkovou, o vyjádření ve věci: „Rakovník – Vysoká brána č. p. 148 - dílčí restaurování objektu, st. p. č. 170 k. ú. Rakovník.“ Uvedeným dnem bylo zahájeno řízení.

Správní orgán v průběhu řízení přezkoumal předloženou žádost z hlediska zájmů státní památkové péče a ve svém závazném stanovisku vychází, ve smyslu ust. § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči, z písemného vyjádření NPÚ, č. j. NPÚ-321/76824/2019 ze dne 11. 10. 2019, které správní orgán obdržel dne 22. 10. 2019.

Správní orgán posoudil písemné vyjádření NPÚ a v něm stanovenou podmínku a ztotožnil se s ní. Při vydání závazného stanoviska se řídil následující úvahou: objekt Vysoké brány je vystaven negativnímu vlivu povětrnosti a exhalací, které narušují jak vlastní pískovcové bloky, tak konstrukční spáry. Do porušených spár zatéká a následně dochází ke vzniku mrazových trhlin jak ve spárách, tak v kameni. Povrch pískovce je zvětráván a dochází k degradaci kamene. Toto poškození vykazuje jak prosté zdivo, tak i pískovcové architektonické prvky. Ošetření vyžadují i dřevěné konstrukce stavby. Včasný zákrok jednak uchová maximum původních konstrukcí v autentické podobě, ale ušetří i značné finanční prostředky odstraněním závad v jejich počátku.

Ke zdárnému provedení akce je nezbytné splnit podmínku stanovenou ve výroku tohoto závazného stanoviska. Tyta podmínka byla stanovena především z těchto důvodů:

Před zahájením opravy svolá vlastník úvodní schůzku na místo samé, za účasti zástupce vlastníka, prováděcí firmy, Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze (dále jen: „NPÚ“) a orgánu státní památkové péče. V rámci této schůzky bude podrobně projednán postup prací. Vlastník bude, po dobu oprav, svolávat pravidelné kontrolní dny.

Ne vždy prováděcí firmy mají řemeslníky perfektně ovládající historické stavební, malířské, štukatérské a jiné pracovní postupy. V rámci úvodní schůzky se tedy projedná postup prací a při zjištění nedostatečných znalostí na straně zhotovitele jsou jeho pracovníci náležitě poučeni. Zároveň správní orgán zjistí, zda je nezbytné stavbu zvláště bedlivě sledovat a věnovat se jednotlivým pracovním fázím až nadstandardním způsobem. Jen tak lze zajistit, že nedojde ke vzniku nenahraditelných škod na památce. Restaurátorské práce mohou provádět jen osoby, mající platné oprávnění k restaurování, vydané Ministerstvem kultury ČR. Pravidelné kontrolní dny pak slouží k projednání jednotlivých fází oprav za účasti všech zainteresovaných stran, s možností operativního řešení vzniklých problémů.

Vysoká brána byla postavena v letech 1518 – 1524, jako součást městského opevnění. Objekt brány je chráněnou kulturní památkou a stojí v plošně chráněném území MPZ Rakovník. Výstavbu městských hradeb povolil panovník městu Rakovníku roku 1471. Čtveřice městských bran byla údajně budována až v letech 1515 – 1525 a ve skutečnosti nebyly nikdy zcela dokončeny. Vysoká brána byla postavena na místě někdejší „Věžní brány“, která stávala kdysi v lomu ulice dnes Vysoké, patrně v místech domu čp. 224/I, a byla dřevěná. Základy nově stavěné brány položil pražský zednický mistr Jan Chochola, stavbu dokončil stavitel mistr Vít. Až do konce 19. století sloužila také jako obydlí hlásného, posléze zde byl deponován městský archiv, uskladněny městské knihy a důležité listiny. Na přelomu 19. a 20. století proběhla puristická oprava stavby. Zpřístupněna veřejnosti byla až po dokončení restaurátorských prací a oprav, které se uskutečnily v 70. letech minulého století. Na samém počátku 20. století (1905 - 6) prováděl regotizační opravu architekt a stavitel Eduard Sochor podle návrhu arch. Ludvíka Láblera. Vysoká brána je mohutná hranolová obranná věž, mající 4 patra. Vystavěna byla z nepravidelných pískovcových kvádrů s armovanými nárožími. Po její severní straně bylo zbudováno patrové předbraní završené cimbuřím a vně vyhlouben hluboký příkop. K věži byl dodatečně připojen přístavek čtyřbokého schodiště na východní straně z boku, se šnekovým schodištěm uvnitř. Horizontálně hranolové těleso věže člení profilovaná kordonová římsa nad 3. patrem. Završena je

korunní římsou, s chrličí v nárožích, vynášející kamennou atiku tvořenou vztyčenými kamennými deskami s reliéfní výzdobou se slepými kružbami a znaky řemesel, aj. Průjezd věže je zaklenut valeně. Vjezdové portály jsou půlkruhové. Okenní otvory jsou umístěny na průčelí a v ose bočních fasád, mají obdélníkový tvar a profilovaná ostění. Předposlední patro prosvětluje 2 velká hrotitá okna proti sobě, od jihu a severu. Ve 4. patře na západní straně je nevelký kamenný arkýř s pultovou střechou (prevet). Střecha věže je vysoká dlátová, krytá pravou břidlicí s makovicemi v nárožích po stranách hřebene, ve vrcholu zakončenými zlacenými růžicemi. Za střešní atikou, po obvodu strmého střešního tělesa, je přístupný ochoz.

Technický stav objektu: Stavebně technický stav objektu Vysoké brány je doposud vcelku dobrý. Současně je nutné konstatovat, že dílčí části stavby začínají vykazovat stopy omšelosti až k lokálnímu počínajícímu poškození. Jde zejména o exteriér stavby, vnější plášť předposledního a posledního horního patra věže. Vedle toho ochoz u dlátové střechy přístupný veřejnosti vyžaduje dílčí opravy tak, aby se zabránilo zatékání otevřenými spárami do konstrukce.

Popis zamýšlených prací:

Autor „Návrhu dílčího restaurování ...“, akad. sochař Jarmil Plachý, navrhuje provedení následujících oprav a restaurátorských prací:

Interiér:

- Sejmутí narušených omítek uvnitř věže v posledním patře.
- Monitorování zvlhčení zdiva jižního a západního boku stavby, mykologický rozbor, fungicidní ošetření dřeva ve zdi a podkroví.
- Restaurování okenních špalet spočívající zejména ve zpevnění a doplnění omítek, dvou oken.
- Drobné restaurátorské opravy kamenných ostění vchodů na schodiště.
- Oprava spárování na schodišti, lokální.
- Restaurování omítek, restaurování kamene v prostorách WC pod schody v přízemí.

Exteriér:

- Omytí kamenného ochozu.
- Přespárování dlažby v ochozu s použitím pružné izolace do hloubky spár.
- Přespárování styčných spár zábradlí ochozu.
- Oplechování olověným plechem o síle 1mm koutové spáry mezi stěnou věže a dlažbou ochozu na jižní a západní straně věže z visutého lešení.

Provedením navržených oprav nedojde k poškození historických konstrukcí stavby, jejího interiéru ani exteriéru. Systém rakovnického opevnění je důležitou součástí historického jádra města, které je současně prohlášenou MPZ. Vysoká brána je významným dokladem opevňovací architektury pozdně středověkého původu a jednou z nejlépe zachovaných městských bran u nás. Bude prověřen stav dubového trámu s otvory pro točnice vrat, zabudovaného v přízemí brány za vjezdovým portálem na severní straně. Ručně tesaný hraněný trám z tvrdého dřeva je od pohledu zdola zachovaný v dobrém stavu. Přesto doporučujeme trám prohlédnout zblízka ze žebříku a prověřit stav zejména hůře přístupné horní a zadní hraněné plochy a obou konců. Dřevěný trám by měl být očištěn a konzervován. Měl by být zpracován podrobný stavebně historický průzkum celého objektu Vysoké brány.

Vzhledem k tomu, že stanovená podmínka pouze stanovuje uspořádání úvodní schůzky, čímž není žádným způsobem zasahováno do práv vlastníka, upustil správní orgán od seznámení žadatele s touto podmínkou.

Správní orgán posoudil okruh účastníků řízení a konstatoval, že závazným stanoviskem mohou být dotčeny zájmy a oprávněné požadavky jak vlastníka nemovitosti, tak i žadatele, který má právo hospodaření se svěřeným majetkem Středočeského kraje.

Z hlediska zájmů státní památkové péče nedojde k poškození nemovité kulturní památky za předpokladu, že bude respektováno toto závazné stanovisko.

POUČENÍ

Toto závazné stanovisko je v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 správního řádu vydáno jako podklad dotčeného orgánu státní správy pro rozhodnutí příslušného stavebního úřadu a **n e l z e** se proti němu samostatně odvolávat. Napadnout odvoláním je možné rozhodnutí stavebního úřadu.

Ing. Tomáš Kapsa
vedoucí odboru školství, památkové péče, kultury, tělovýchovy
a cestovního ruchu Městského úřadu Rakovník

obdrží:

účastníci řízení (ve smyslu § 27 odst.1 správního řádu) do vlastních rukou:

- Muzeum T.G. Masaryka Rakovník, p.o., Vysoká 95 , 269 01 Rakovník

Na vědomí:

- Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, pošt. schránka 45,
Sabinova 5/373, 130 11 Praha

- Městský úřad Rakovník, odbor výstavby a investic, Husovo nám. 27, 269 18 Rakovník